

SOS2001 Moderne sosialteori H20

Velg enten oppgave a) eller b).

a)

Les artikkelen fra Folkehelseinstituttet om helseforskjeller i Norge:

<https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/sosiale-helseforskjeller/>

Velg én eller flere av figurene om helseforskjeller som er presentert i artikkelen, og diskuter dem i lys av to teoretikere du velger fra pensum. Vær spesielt oppmerksom på aktør-sentrerte kontra struktur-sentrerte forklaringer av ulikheter.

b)

Les artikkelen om såkalte “essensielle arbeidere” (av en norsk sosialantropolog) publisert midt i den første bølgen av COVID-19-pandemien: <https://morgenbladet.no/ideer/2020/04/hul-applaus>

Ta utgangspunkt i Dr. Wigs synspunkter i artikkelen og drøft dette i lys av relevante teoretikere på pensum, som for eksempel James Coleman, Andrew Abbott, Pierre Bourdieu, Michel Foucault, Amartya Sen eller andre. Du kan konsentrere deg om én teoretiker eller sammenligne to av dem. Vær spesielt oppmerksom på forholdet mellom objektivitet og subjektivitet.

SENSORVEILEDNING

Oppgavene ber studentene om å ta utgangspunkt i linket materiale. Det skal trekke ned om de ikke på noen meningsfylt måte greier å gjøre dette. Materialet kan imidlertid spille en større eller mindre rolle i oppgaven. Minimumsvarianten er å redegjøre kort innledningsvis for hva materialet handler om (og eventuelt hva i materialet man vil vektlegge, for eksempel en bestemt graf i a)), og hvordan dette peker mot et eller flere temaer/spørsmål i sosialteorien som oppgaven så skal belyse. Deretter følger en nærmere presentasjon/diskusjon av dette/disse temaene/spørsmålene i sosialteoretiske termer ut fra en eller flere pensumteoretikere. Maksimumsvarianten er å gi en mer inngående innledende redegjørelse, for eksempel ved å trekke inn empirisk orienterte sosiologiske/samfunnsvitenskapelige forskningsartikler som kan belyse det linkede materialet og kanskje skjerpe spørsmålsstillingen. Deretter følger en presentasjon/diskusjon av det som er fremlagt i lys av sosialteori. Begge varianter kan fungere bra. Når det gjelder maksimumsvarianten, skal hovedvekten ligge på presentasjon/diskusjon av sosialteori. Hvis det sosialteoretiske stoffet ikke blir stående tydelig og sentralt i oppgaven, skal det trekke ned.

Hvilket nærmere spørsmål/tema det linkede materialet skal diskuteres med utgangspunkt i, er ganske åpent ut fra oppgavetekstene i så vel a) som b). På kurset har tre tverrgående problemstillinger stått sentralt: forholdet mellom aktør og struktur, forholdet mellom sosial ulikhet og institusjonell differensiering, og forholdet sosiologi/kritikk (evt. objektivitet/verdier). Man kan forvente at mange oppgaver vil sirkle rundt en eller flere av disse problemstillingene, men det kan også tenkes andre gode løsninger. En avgrensning og nærmere spesifisering av spørsmål/tema for oppgaven, er uansett naturlig.

Oppgaveteksten i a) ber studentene velge to teoretikere. Det skal trekke ned om de bare diskuterer ut fra én teoretiker, men de kan godt vektlegge den ene teoretikeren mer enn den andre. Både i a) og b) kan studentene selv velge teoretiker, og i b) kan de velge om de vil skrive ut fra én teoretiker eller to. I oppgaveteksten i b) er fem teoretikernavn foreslått som relevante, men studentene står fritt til å velge andre teoretikere. Det bør forventes at studentene gir en i det minste kort

begrunnelse for valg av teoretiker/e (hvorfor er det interessant å anvende denne teoretikeren eller sammenligne disse teoretikerne i en diskusjon av akkurat dette spørsmålet?). Når studentene fokuserer på to teoretikere, er det naturlig å fokusere på noen forskjeller og likheter. Også i oppgaver som fokuserer på én teoretiker, kan det kan en mulig drøftingsvei være å se på hvordan denne teoretikeren skiller seg fra (eller har overlappende synspunkter/tilnærminger med) andre relevante teoretikere selv om disse ikke drøftes inngående.

En annen mulig tilnærming til diskusjon av teoretikere kan være å se på ulike typer av styrker og svakheter. Sammenligning med andre teoretikere kan imidlertid igjen være til hjelp. Man kan for eksempel få frem svakheter hos en teoretiker ved å fremholde hvordan en annen teoretiker gir en mer eksplisitt, inngående, presis, dekkende o.l. behandling. Andre innfallsvinkler for å vurdere teoritekster kritisk er typisk å identifisere argumenter (Argumenterer teoretikeren i det hele tatt for det hun mener, eller påstår hun mest?), granske begrepsdefinisjoner (er definisjoner fraværende, uklare eller uhensiktsmessige?), lete etter motsigelser og inkonsistenser (sier teoretikeren mot seg selv?), se på hvordan andre teoretikeres omtales (omtales de rimelig/dekkende – eller er det mye stråmannsargumentasjon?), undersøke om eventuelle empiriske premisser i teoretiske resonnementer er holdbare, og se teoretiske bidrag i lys av sosial/politisk/historisk kontekst. Alle disse dimensjonene er ikke relevante for alle drøftinger (og det finnes andre), og det kan ikke forventes at studentene er innom alle (eller en gang de fleste). Det som kan forventes, er at studentene evner å formulere noen interessante spørsmål/drøftingspunkter og leverer relevant og pensumtilknyttet ut fra dette.

Gode oppgaver definerer og klargjør sentrale begreper og påstander hos teoretikerne så presentasjon/diskusjon blir klar og presis. Oppgavene bør generelt ha en tydelig disposisjon og struktur. Klarhet i fremstillingen skal belønnes.

Mange pensumtekster er på engelsk, samtidig som de fleste skriver oppgaven på norsk. Dårlige oversettelser fra engelsk til norsk i oppgavene må ikke trekke for mye ned, så lenge fremstillingen er forståelig. Vekslingen mellom norsk hovedtekst og engelske sitater kan gi uheldige fremstillingsmessige uttrykk – dette må heller ikke trekke for mye ned.

Gode oppgaver vil typisk veksle mellom referat av hva teoretikerne mener og direkte sitater (som for eksempel belyser et viktig poeng eller nyanse). Her må det imidlertid være rom for ulike løsninger, der noen vil bruke sitater mer aktivt enn andre. Ryddighet når det gjelder sitering og referansebruk er viktig. Ulike referansestiler kan aksepteres, men stilen bør være konsekvent gjennomført.

Fremstilling og argumentasjon skal være rimelig dekkende for hva teoretikerne mener. Dette er til dels komplisert stoff, så oppgaver som evner dette, må få uttelling om dette er på plass. I tillegg skal aktiv og selvstendig bruk av pensumstekster belønnes, men kravene til dette må ikke settes for høyt, og være tilpasset rimelige forventninger til besvarelser på bachelornivå. Hvilke fremstillinger for tungt og direkte på elementære fremstillinger fra lærebøker, bør dette trekke ned.

Gode oppgaver har ikke en for «synsete» stil. Det er viktig at oppgavene søker å begrunne vurderingene som gjøres (for eksempel om styrker og svakheter ved teoretikerne). Samtidig må det være rom for ulik personlig utforming av besvarelsene, der noen kan ha en mer aktiv bruk av «jeg».

Opgaven bør ha en konklusjon som står i forhold til hva man har diskutert/argumentert for. Viktigere enn selve konklusjonen, er hvordan studentene resonnerer seg frem til den.

Opgavene skal kunne løses til beste karakter innenfor rammen av pensum, og en vesentlig del av referansene må være til pensumtekster. Det er samtidig rom for å trekke inn stoff utenfor pensum

som er relevant for oppgaven. Dette kan dreie seg om sosialteoretiske tekster (for eksempel fra listen studentene har fått over «Videre lesning») eller relevant empirisk orientert litteratur (jf. også det som er sagt om maksimumsvarianten i tilnærmingen til linket materiale).

Oppgavene skal helst holde seg innenfor ordgrensen. Er noen oppgaver litt lengre (for eksempel opp mot 4000 ord), så skal dette ikke trekke ned. Er oppgaven mye for lang, bør det trekke ned. Det er en ferdighet å kunne formulere seg substansielt, men samtidig konsist og innenfor rammen av en gitt lengdebegrensning.

Litt om karaktersetting: For å få C, må besvarelsen forholde seg til en eller flere relevante pensumtekster, gi en rimelig fremstilling av disse, evne å dra opp et eller flere relevante drøftingspunkter, og levere en ok diskusjon ut fra dette. Dette er til dels komplekst stoff, og det skal være mulig å få C selv om bevarelsen inneholder noen misforståelser og uklarheter, og diskusjonen er relativt enkel. Bedre besvarelser (A og B) utmerker seg gjerne med flere nyanser i fremstillingen, en skarpere drøfting, og en gjennomtenkt kobling mellom linket materiale og den sosialteoretiske diskusjonen. De beste besvarelsene (A-er og sterke B-er) utmerker seg med klarhet og systematikk i fremstilling, nyanserte fortolkninger av pensumtekster, og vesentlige og gjerne selvstendig formulerte drøftingspunkter. D-besvarelser skal inneholde relevante punkter og referere til pensum. For å få D må besvarelsen også inneholde en diskusjon selv om denne kan være relativt svak. D-besvarelser kan inneholde en del uklarheter og misforståelser, hvis det samtidig er en del viktig stoff som er forstått og greit fremstilt.